

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE MINISTARSTVA ZDRAVSTVA ZA GODINU
ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.**

Priština, Maj 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije kao i sa najboljim evropskim praksama.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Ministarstva Zdravlja, u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Qerkin Morina , koji je nadgledao reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Fejzullah Fejza (vođa tima) i Neslihane Mati i Krenare Pirana (članovi tima) pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Florim Beqiri.

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Dobro upravljanje	21
5 Napredak u sprovođenju preporuka	23
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	30
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	32

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih Finansijskih Izveštaja Ministarstva Zdravstva za 2018 godinu, koji obuhvata Mišljenje Generalnog Revizora o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 30.10.2018.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva Zdravstva.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje sa Isticanjem pitanja

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2018 godinu predstavljaju objektivni i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima.

Isticanje pitanja

Želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da:

Kapitalna imovina iznad 1,000€ ne predstavlja tačnu vrednost iz razloga što 876,216€ sredstava za tekuće investicije, nisu bile registrovane na imovinskom registru, a samim tim i u GFI.

Takođe, ne-kapitalna imovina ispod 1,000€ ne predstavlja tačnu vrednost imovine jer iznos od 214,710€ nije evidentirana u modulu e-imovina

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta u reviziji 2018

Ministar složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke.

Nacionalna Kancelarija Revizije ocenjuje saradnju menadžmenta i osoblja Ministarstva tokom procesa revizije.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne.
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva Zdravstva, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslkavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Odgovori Menadžmenta na rezultatima revizije se mogu naći u Dodatku II.

---

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje Isticanjem Pitanja

Revidirali smo GFI Ministarstva Zdravstva za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta, obelodanjivanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 Decembrom 2018, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje pitanja

Želimo da skrenemo vašu pažnju na činjenicu da:

Član 19.3.1 - Kapitalna imovina od preko 1,000€ ne predstavlja tačnu vrednost imovine. Izvršena revizija je rezultirala činjenicom da imovina u vrednosti od 876,216€ nije evidentirana u imovinskom registru, te su stoga GFI-i bili pot-prijavljeni za istu vrednost.

Takođe, kod člana 19.3.2 ne-kapitalna imovina ispod 1,000€, troškovi/kupovine 2018 u iznosu od 214,710€ za ovu klasu imovine nisu evidentirani u modulu e-imovina.

Ne registrovanje kapitalne imovine dogodilo se zato što su plaćanja za ova sredstva izvršena na kraju 2018 godine, pri čemu službenik za imovinu nije mogao da ih registruje u izveštajnom periodu. Što se tiče Modula e-imovina, razlog za pot prijavljivanje bio je da službenik za imovinu u Ministarstvu zdravstva nije imao pristup registraciji imovine ispod 1,000€ i time nije registrovao nijednu od ovih transakcija.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Generalni Sekretar Ministarstva Zdravstva je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca i za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Ministar Zdravstva je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja Ministarstva Zdravstva.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati svako materijalno pogrešno prikazivanje koje može postojati. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI kako usled prevare tako usled greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnost unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Ministarstvo Zdravstva (MZ) izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013/MF potrošnja javnih sredstava, kao i Pravilo MF br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom Budžetskih organizacija;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; i
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).

Osim grešaka koja su uticala u isticanju pitanja, GFI sadrži i greške kao što su:

- Kod člana 16 -Izveštaj potraživanja prikazan u iznosu od 318,914€ je potcenjen za 80,287€, s obzirom da za ovaj iznos nije bilo uključeno stanje računa potraživanja. To je zbog toga što podređene jedinice MZ nisu prijavile stvarno stanje ovih računa.

Gore navedeni nalazi, ukazuju da je priprema GFI upravljena relativno dobro, ali sa nekim slabostima koja zahtevaju više pažnje od strane MZ u budućnosti.

IZJAVA KOJA JE DATA OD STRANE Menadžmenta

Imajući u vid gore navedeno, Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, prilikom dostavljanja nacrt GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati potpunim sa nekim netačnostima u njihovim obelodanjivanjima.

U kontekstu ostalih zahteva za spoljno izveštavanje, nemamo pitanja da naglasimo.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

- Preporuka A1** Ministar treba obezbediti da će se registrovati celokupna kapitalna imovina kao i ne kapitalna kao i izveštavanje svih potraživanja.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o finansijskom upravljanju i kontroli

Ključni sistemi potrošnje, posebno troškovi za esencijalne lekove, generalno imaju značajan napredak u odnosu na prethodne periode. MZ u ovom segmentu pokazalo je veoma pro-aktivnu ulogu tako što je veoma efikasno upravljalo procesom postavljanjem novog standarda koji je uzeo u obzir tržišne cene tokom procesa ugovaranja lekova. Za svaki ugovor o snabdevanju sa esencijalnim lekovima, on je imenovao menadžera ugovora. Takođe, pokazana je dinamična uloga u količinama snabdevanja koje ne prelaze količine ugovorene kroz okvirne ugovore. U isto vreme, kontrakcija esencijalnih lekova u listi tokom 2018. godine izvršena je na osnovu istraživanja tržišnih cena, ne dozvoljavajući da se sporovi oko cene između ugovaranja osnovnih lekova i tržišne cene na Kosovu. Aktivna uloga tokom 2018. godine, MZ je takođe igrala u rešavanju visoke vrednosti otvorenih avansa, prateći slučaj nadležnim istražnim telima i obezbeđujući blisku saradnju po ovom pitanju. Čak i pitanja koja su razmatrana u tekućim kapitalnim projektima, MZ je uspostavilo komisiju za evidentiranje činjeničnog stanja na terenu i preduzelo potrebne mere za njihove korekcije u skladu sa uslovima ugovora.

Uprkos ovom napretku, neke oblasti upravljanja zahtevaju poboljšanja kao što su: performanse kapitalne potrošnje, oblasti subvencija i transfera, odnosno program lečenja izvan javnih zdravstvenih ustanova, upravljanje imovinom i potraživanja.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Izvori Fondova:	65,526,649	63,820,661	58,559,449	57,567,776	49,774,144
Grant Vlade -Budžet	64,426,649	61,523,770	57,163,507	57,025,126	45,671,695
Prenete iz prethodne godine ²	-	-	-	-	59,151
Sopstveni prihodi	-	-	-	-	529
Spoljne donacije		1,196,891	443,876	99,609	319,425
Zaduživanje	1,100,000	1,100,000	952,066	443,041	3,723,344

MZ je u 2018 godini, potrošilo 92% završnog budžeta ili 58,559,449€. Međutim, izvršenje budžeta ostaje na nezadovoljavajućem nivou i u nastavku se daju objašnjena o trenutnoj poziciji.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	65,526,649	63,820,661	58,559,448	57,567,776	49,774,144
Plate i Dnevnice	7,653,409	8,065,991	8,050,649	8,313,972	7,940,750
Roba i Usluge	35,360,887	38,409,087	34,337,304	29,506,459	24,661,109
Komunalije	230,548	181,489	155,407	183,802	183,845
Subvencije i Transferi	7,913,805	11,366,540	11,016,744	14,350,049	9,841,960
Kapitalne Investicije	14,368,000	5,797,554	4,999,344	5,213,494	7,146,480

Objašnjenja o promjenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice je u poređenju sa početnim povećan za 412,582€ ili u iznosu od 5,4%. Ovo se desilo s razlogom pokrivanja potrošnje za nove zaposlene ili transferova ne
- Završni budžet za robu i usluge povećan je za 3,048,200€ ili 8,6% odlukom vlade za snabdevanje lekovima;
- Kategorija Opštinske potrošnje je smanjen u lakoj meri od 49,059€ ili 21,3% kao posledica niže dinamike potrošnje u odnosu na budžet;

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi Ministarstva koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

- Povećanje završnog budžeta u poređenju sa onim početnim imalo je kategorija subvencija i transfera za 3,452,735€ ili 43,6%;
- Završni budžet za kapitalnu investiciju je smanjen za 8,570,446€ ili 59.6% . Ovo usklađenje se desilo zato što ministarstvo nije uspela realizovati neka velika kapitalna projekte;
- Budžetska usklađenost po kategorijama izvršeno odlukom vlade kao: Odluke br.04/74 od datuma 06.11.2018,br.08/76 od datuma 21.11.2018,br.11/79 od datuma 11.12.2018i br.07/80 od datuma 18.12.2018,štednje podele i budžetski transfer i po kategorijama.

Pitanje B1³ – Fondovi za robe i usluge i kapitalne investicije nisu potrošena kako su planirana

Nalaz Uprkos ovih usklađivanja (budžetski pomeranja)roba usluga i kapitalnih investicija ,ministarstvo nije uspelo potrošiti budžet prema planu toku novac .Roba i usluga potrošena su 89%dok su kapitalne investicije 86%.Što više ,u zadnjem tromesečju imalo je veliku potrošnju za kapitalne investicije (57%),koja mogu se podvući rizik od neadekvatnih kontrola zbog velikog broja plaćanja.

Nizak nivo potrošnje kod roba i usluga je s razlogom uklapanja ugovora za nabavku lekova u decembru 2018 ,dok je nizak nivo potrošnje kod kapitalnih investicija je s razlogom ne realizacije kapitalnih projekata.

Rizik Ne pokretanje aktivnosti na vreme ,loše kontrole u kontrakciji ,nadgledavan je i realizacija mogu uticati da predviđeni objektivni ministarstva ne realizuju.

Preporuka B1 Ministar treba odrediti prihvatljivu dinamiku aktivnosti, poboljšati kontrole polju kontaktiranja i realizovanje projekata da bi osiguralo da će se realizovati po predviđenom planu.

3.1.1 Prihodi

Oslanjajući se na godišnje aktivnosti tokom 2018, MZ je prikupilo prihode u iznosu od 4,717,275€. MZ još uvek nije uspela da planira prihode koje može ostvariti tokom godine, zato je njihovo prikupljanje izvršeno bez nekog prethodnog planiranja.

Iako ministarstvo nema sporazum o korišćenju ostvarenih prihoda, ona bi trebalo da planira ostvarenje prihoda koji bi joj koristili kao referentna tačka za praćenje njihovog izvršenja. Prihodi se

³ Pitanje A i preporuka A – podrazumeva nova pitanja i preporuke,
Pitanje B i Preporuka B – podrazumeva ponovljena pitanja i preporuke,
Pitanje C i Preporuka C - podrazumeva delimično ponovljena pitanja i preporuke.

ostvaruju od raznih programa i tiču se usluga koje se pružaju, kao što su :licenciranje, prodaja usluga, kazne od farmaceutskih i zdravstvenih inspektora, itd.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Prijemi	2017 Prijemi	2016 Prijemi
Sopstveni prihodi	0	0	4,717,275	4,614,915	4,923,661
Ukupno	0	0	4,717,275	4,614,915	4,923,661

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

3.1.2 Plate i dnevnice

Kategorija plata i dnevnica se upravlja od strane sektora za ljudske resurse MZ-a a isplaćuje se preko centralizovanog sistema plata kojim MJU i MF.

Završni budžet ove kategorije iznosio je 8,065,991€ koji je u poređenju sa početnim budžetom povećan 412,582€. Ovaj iznos je skoro potpuno potrošen - 8,050,649€ ili 99,8%. Broj zaposlenih dozvoljen zakonom o budžetu bio je 1,158, a trenutni broj je 981.

Rezultati naših testiranja su rezultirali sa:

Pitanje A2 - Plaćanje službenika srpske zajednice bez dokaza o njihovom dolaženju na posao

Nalaz Oslanjajući se na Briselski sporazum ,odnosno na zakon br.04/L-199za ratifikaciju prvog međunarodnog sporazuma načela što sređuju normalizaciju odnosa između Republike Kosova i Republike Srbije ,Vlada Kosova odlukom br.06/39 od datuma 22.07.2015, je usvojio usaglašene zaključke o raspuštanju takozvane "Civilne zaštite" koja deluje u severnim opštinama Kosova, i podržava obaveze navedene u ovim zaključcima. Ovom odlukom, resorna ministarstva i agencije su obavezni da implementiraju zaključke pod zakonskom odgovornošću.

Ovi zaposleni su planirani da budu smešteni u opštinama u severnom delu Kosova.

U MZ nakon procesa regrutacije sa aktom o imenovanju integrisana su 22 državna službenika bivših pripadnika "Civilne zaštite".

Gore navedeni zvaničnici u 2018 godini ,nisu se prijavili na radnim mestima u Bolnici u Mitrovici gde im je bilo određeno bili određeno akt zvanje ,kako ih obavezuje Zakon o radu br.03/L-212i ugovor o radu ,sa druge strane ministarstvo je is plaćala njihove plate u punom iznosu. Iznos plaćen za izdatke za plate za 2018. za 22 službenika bio je 97,733 €.

Ovo se desilo zbog razloga nedostatka upravne kontrole da bi obezbedilo da su svi javni činovnici biti prisutni na radna mesta tokom radnog vremena.

Rizik Plaćanje radnika u nedostatku dokaza o prisutnosti na radnom mestu oštećuje budžet MZ, kao i povećava opasnost neredovne isplate.

Preporuka A2 Ministar treba da preduzme sve radnje kako bi osigurao redovno prisustvo ovih zaposlenih kroz kontinuirano praćenje kako je predviđeno zakonskim aktima. Ako se problem ne može rešiti unutar ministarstva, o tome treba raspravljati na nivou Vlade i doneti odgovarajuće odluke.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robe i usluge u 2018 godini bio 38,590,576€. Od njih je potrošeno 34,492,711€. One se odnose na lekove iz esencijalne liste sa 87%ili 30,105,847€,ostali deo se odnosi na ostalu operativnu potrošnju. Dva uzorka izabrana iz populacije roba i usluga u iznosu od 315,180 € (279,544 € i 35,636 €) nisu bili revidirani od strane nadležnih organa.

Od iznosa potrošenog za esencijalne liste lekova od 30,105,847€u svrhu supstancijalnog testiranja analizirana su 85 primeraka u totalnom iznosu od 16,363,689€ i za potrebe usaglašavanja 23 uzorka u ukupnoj vrednosti od 5,871,890 €. Za snabdevanje lekovima van esencijalnog spiska, testirano je 8 uzoraka ukupne vrednosti 74,209€.

Od kategorije za roba i usluga ,van liste lekova ,egzaminirana su 7 primeraka u iznosu od 55,198€. Od svih pregledanih uzoraka, nismo naišli na neku nepravilnost ili ne usklađenost sa zakonom, osim na dva slučajeve kao u nastavku:

Pitanje A3 - Nacionalni centar za transfuziju krvi (NCTK) nije zvanično formirao komisije za prijem ne finansijske imovine

Nalaz Na osnovu uredbe br.01/2013 za potrošnju javnog novca ,odnosno član 23 paragraf 1,citira se “prijem roba /usluga vrši se od zvaničnika /autorizovane komisije”. Takođe ,član 8 uredbe br.02/2013za upravljanje ne finansijske imovine u budžetskim organizacijama predviđa da “Glavni Administrativni Zvaničnik odlukom za prijem ne finansijske imovine ”.

NCTK isplatila je za "Snabdevanje Serološkim Testom". Prijem testova je urađen od komisije za prijem robe sastavljen od tri osoba za formiranje kojeg nije bilo neke odluke (autorizacije).Primetili smo da se komisija nije određena Izvršnog Direktora NCTK kako se zahteva gore pomenuti zakon, koji predviđa da je jedino ovlašćenje za naručivanje komisija Glavni Upravni Službenik.

Izvršni Direktor NCTK nije zvanično formirao komisiju za prijem ne finansijske imovine, jer nije imalo znanje za zahteve koja izviru od Finansijske uredbe Br.01/2013.

Rizik Nepoštovanje relevantne regulative ne finansijske imovine, uključujući i odsustvo formalnih odluka o imenovanju za određenje članova komisije za prijem ne finansijske imovine, može uticati u prijemu ne finansijske imovine koja se ne uklapa sa specifikacijom ugovora.

Preporuka A3 Ministar treba obezbediti da Izvršni Direktor NCTK doslednost izvršava zahteva propisa i pravovremene provizije za prijem dobara i kupljenih ne finansijskih sredstava.

Pitanje A4 - Nedostatak izveštaja od menadžera ugovor

- Nalaz** U vodiču za operaciju javnih nabavki, stav 61.20 k kaže "jedan od odgovornosti menadžera projekta je i izveštavanje o napretku projekta ili kompletiranju jednog ugovora ,kako je zahtevano od Department u o Nabavku ili od NKR".
- Nacionalni centar za transfuziju Krvi (NCTK) je platio 64,425€ za "Serološki test snabdevanja". NCTK odredila menadžera ugovora da bi pratio proces ugovora o nabavci i naplati, ali mi nismo primetili izveštaj od strane upravnika ugovora o napredovanju u nabavci prema zahtevima specificovanim u ugovoru.
- Menadžer ugovora nije bio upoznat sa zahtevima o pripremi nekog izveštaja, i nije pripremio izveštaj u vezi napretka u izvršenju ovog ugovora.
- Rizik** Nedostaci izveštavanja od strane upravnika ugovora za njihovo realiziranje smanjuju sigurnost ugovora koji su realizovani u skladu sa predviđanim specificovanim zahtevima.
- Preporuka A4** Ministar treba obezbediti da Izvršni Direktor i NCTK da ispuni zakonske zahteve da svi upravnici ugovora nakon za vršenja ugovora da pripreme detaljni izveštaji u skladu sa propisima o nabavci.

3.1.4 Subvencije i transferi

Zakonom 06/L-020 o budžetu za 2018 godinu, MZ je za kategoriju Subvencije i Transfera budžetirala 7,913,805€. Odlukom Vladom na kraju godine budžet ove linije povećan je za 3,452,735€, i iznos završnog budžeta dostigao je 11,366,540€. Potrošnja za 2018 godinu iznosila je 11,016,744€ ili izražena na postotak 97%.

Troškovi se odnose na Medicinski Tretman Van Javnih Zdravstvenih Institucija (MTVJZI), subvencioniranje specializirana - Specijalističkog obučavanja, kao i subvencioniranje zdravstvenih udruženja/stručnjaka za Kontinuirano Medicinsko Obrazovanje (KMO).

U ovoj oblasti su identifikovani neki nedostaci kao rezultat slabe kontrole.

Pitanje B2 –Ministarstvo ne vrši usaglašavanje sa bolnicama u kojima se vrše usluge MTVJZI

Nalaz Stav 5 člana 12 Administrativnog Uputstva AU br. 03/2017 o MTVJZI obavezuje Diviziju za MTVJZI da održava redovnu komunikaciju sa institucijama koje tretiraju pacijente koje subvencionise Ministarstvo Zdravstva i da na tromesečnoj osnovi pruža informacije o njihovom statusu lečenja.

Uprkos osnivanju komisije za pomirenje u 2017 godini, koja se pomirila sa tri bolnice i pronašla neiskorišćena sredstva u iznosu od 111,015€⁴, MZ je 2018. godine raskinula ovu komisiju iz razloga sukoba interesa za članove tog odbora.

Kao rezultat toga, Ministarstvo zdravlja u 2018. godini nije uspostavilo komisiju za poravnanje sa bolnicama. Postoji 274 privatne bolnice u i van Kosova sa kojima MH nikada nije sproveo usaglašavanje za subvencionisanje pacijenata sa efektivnim troškovima lečenja.

Ovo ne poravnanje se dešava jer ministarstvo još nije uspostavilo mehanizam (komisiju) za ovo pitanje i nije razvilo jasne procedure za regulisanje procesa harmonizacije sa privatnim bolnicama.

Rizik Nepostojanje efektivnog procesa harmonizacije rezultira time da MZ neće biti nadoknađena od strane privatnih bolnica u slučajevima kada su troškovi niži od sredstava koja je obezbedilo ministarstvo za tretirane pacijente.

Preporuka B2 Ministar treba odmah da osnuje komisiju za sprovođenje procesa harmonizacije koji će obuhvatiti sve privatne bolnice, i da se svaki fond koji se isplaćuje ovim bolnicama i koji premašuje stvarne troškove lečenja treba vratiti MZ-u.

---

⁴ Ova sredstva koja su utvrđena kao neiskorišćena nisu vraćena na budžet ministarstva ni u 2018.

Pitanje B3 – Ne opravdavajte sredstva za subvencionirani medicinski tretman

Nalaz Oslanjajući se na odluku Direktora Fonda za Zdravstveno Osiguranje (FZO), i člana 7 Administrativnog Uputstva 03/2017za (MTVJZI) ,pacijenti koji su uključeni u program za MTVJZI u slučaju završetka tretmana ,treba predati u ministarstvu račune tretmana.

U osamdeset i jedan (81) testiranih primeraka za MTVJZI, što predstavljaju 9%od ukupnog broja subvencioniranih pacijenata od programa MTVJZI, primećeno je da samo 22pacienata ili 27% korisnika povelu su račune tretman u FZO. Takođe, od 22 primeraka gde pacijenti su vrćali račune tretman, samo u tri (3)slučajeva primetili smo postojanost nesklada među naplaćenih računata i proračunu ,naplaćeni računata su u iznosu od 7,336€.

Do ovoga je došlo zbog nemar od strane korisnika da dostave dokaze nakon tretmana za nastale troškove.

Rizik Ne pružanje dokaza za troškove tretmana od strane ugovornih strana, povećava rizik da se ponuđeni alata ne koriste za predviđanu svrhu.

Preporuka B3 Ministar treba stvarati efikasan mehanizam da bi osigurao da korisničke strane korisnice poštuju obaveze za potpuno obrazloženje subvencioniranih rashoda od strane ministarstva.

3.1.5 Kapitalne Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije je bio 14,368,000€, dok sa završnim budžetom odvojena su 5,797,554€. Sa toga budžeta je potrošeno ukupno 4,999,344€. Ovo ukazuje na to da budžetska projekcije urađena su bez neophodne analiza, I kao rezultat toga, tokom godine vršena su mnogo ispravke.

Od 42 primerka supstantivne testiranja i 1o primeraka za usaglašenost iz kategorija kapitalnih investicija, osim pitanja koja smo tretirali kod sektora realizacije budžeta, nismo naišli na neko pitanje za pokretanje.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Upravljanje imovinom je važan deo finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru .To zahteva procedure kontrole i upravljanja koje dokazuju postojanje imovine i pružaju tačne i ažurne informacije o imovini organizacije .Iznos imovina preko 1,000€ predstavljena u FI bila je 6,001,635€,

dok ispod 1,000€ je bilo 562,442€. Pitanja vezana za imovinom obrađena su u poglavlju revizorskog mišljenja.

3.3 Tretiranje gotovog novca i njegovih ekvivalenata

Prema prezentaciji Trezora i GFI, stanje avansa za službena putovanja otvorena u MZ za 2018. je 721,085 €. Od njih, kao što se država prenosi do 2017. godine, iznosi 522,287€. Deo koji obuhvata avansi za 2018 godinu u iznosu od 198,798€ sastaje se od : 136,152€, koje čine ispravke učinjene avansa od strane trezora UBKCK, tj. brisanje sa ovog računa i učitavanje računa MZ; a ostatak od 62,646 € je otvoren avans za prvi kvartal 2018. godine.

Pošto su pitanja otvorenih avansa u istražnim postupcima od strane nadležnih organa, mi se nismo bavili ovom kategorijom.

3.4 Potraživanja

Ministarstvo zdravstva za 2018. godinu, prikazano u GFI računima potraživanja u iznosu od 318,914 € u odnosu na 2017. smanjilo se za iznos od 152,487 €. Trend smanjenja potraživanja je rezultat poboljšanih kontrola u ovoj oblasti od strane Ministarstva zdravlja. Međutim, ove kontrole treba dodatno ojačati kako bi se poboljšalo i poboljšalo delovanje Ministarstva u efikasnosti naplate dugova od strane dužnika.

Greške koje su se pojavile u deklaraciji potraživanja tretiraju se u PFV.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.5 Ne izmirene obaveze

Izveštaj neizmerenih obaveza prema dobavljačima su je na kraju 2018 godine bile u iznosu od 7,989,264€, dok su GFI od 2017 godine objavili 4,266,793€. Ovo ukazuje jedno povećavanje neizmerenih obaveza u iznosu od 47% u 2018. Najveći deo pripadaju medicinskih Tretmana van Zemlje u iznosu od 90%. Struktura obaveza za 2018. godinu, po kategorijama, su roba i usluge, kao i komunalni 146,559 €, subvencije i transferi 7,220,178 € i kapitalni izdaci 622,527€.

Nekoliko slabosti je identifikovano u ovoj oblasti kao rezultat neefikasnosti kontrola.

Pitanje A5 - Fature primljene van protokola

Gjetja U paragrafu 1.3 ,člana 24 finansijskog pravilnika 01/2013,trošk javnog novca je neophodan da bi prihvaćena faktura trebala i dokazati u knjizi računa.

Od ukupno 14 testiranih računa od robe i usluga i kapitalnih investicija ,dva računa ekonomskih operatora nisu bili uknjiženi u knjige za protokoliranje u trenutku prijema računa od Ekonomskog Operatora.

Ova dva računa su "Održavanje ventilacije "u iznosu 6,726€ u Kosovsku Agenciju za proizvode i Medicinske Aparature , i "Bolnička infrastruktura" vredna 8,400 € u Nacionalnom institutu za javno zdravlje.

Glavni razlog bio je jer neki računi direktno su upućeni u Odeljenje nabavke od strane ekonomskih operatera, i službenik odgovoran za prijem faktura nije imao saznanja o njihovom prihvatanju. Ovo ukazuje na lošu saradnju između Odeljenja o nabavku i odgovornog službenika ko i drži evidenciju i knjizi za protokoliranje.

Rizik Ne izvršnosti neophodnih procedura interne revizije kao i suradnja među službenicima prilikom prijema računa, povećavaju rizik da računi neće biti evidentirani od strane jedinica MZ-a i stoga neće biti plaćeni tokom vremena.

Preporuka A5 Ministar treba da osigura da jedi nice MZ evidentiraju i prihvate račune putem protokola i da su registrovane i obrađene na vreme za plaćanje.

Pitanje B4 - Odobravanje zahteva bez budžetskih sredstava u programu MTVJZI

Nalaz Prema finansijskom pravilu 01/2013, član 12 stav 3 propisuje da budžetska organizacija ne preuzima nikakve obaveze tokom tekuće fiskalne godine u iznosu koji prelazi dodeljena sredstva.

Ministarstvo je ušla u finansijske obaveze više nego što je imala određene budžetske izdvajanja subvencije i transfera. Odvojeni budžet za ove kategorije za ovu godinu 2018 iznosio je 11,366,540€, potrošnja 11,366,540€,sa druge strane 7,220,178€,je iznos izveštenih obaveza u GFI u kategorijama subvencije I transferi, koja treba podmiriti u 2019 godini.

Razlog ovog povećanja obaveza je rezultat pružanje zahteva za lekarski tretman pacijenata van javnih lekarskih institucija od strane izvršnog borda ove institucije ,bez obzira na budžetskih odvajanja .

Rizik	Prijavljeni iznosi ne izmirenih obaveza su značajna za budžet ministarstva, i kao takva ,mogu da utiču na budžetni balans za narednu godinu.
Preporuka B4	Ministar treba da osigura da Izvršni odbor MTVJZI prilikom odobravanja zahteva za lečenje pacijenta treba da razmotri raspoloživa budžetska sredstva i da ne odobrava zahteve koji stvaraju obaveze za naredne godine.

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom. Ključni pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija. Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Ministarstvo zdravstva je tokom 2018 pokazala je aktivnu ulogu u upravljanju i odgovornost .U ključnim oblastima rashoda kao što su potrošnja za lekove od esencijalne liste odnosno njihova kontaktiranje, uloga ministarstva bilo je značajna uzimajući u obzir da njihove cene su prema tržišnim cenama a ne one da budu više puta povećane .I u ovoj kategoriju kapitalne investicije MZ odigrale su značajnu ulogu tretirajući sa dodatnom pažnjom projekte sa nacionalnim značajem ,kao što je slučaj funkcionalizacije uređaj za ANGIOGRAFIJU .Takođe ,kod posebnih pitanja koja su prevazišle od revizorskog izveštaja za 2017 god .kao što je slučaj dvostrukog naplaćivanja Centra za Dijalizu u Mitrovicu, pitanja avanziranje kao i pitanja adaptacija prostora za angiografiju ministar ovo je adresirao kod odgovornih organa za istragu .Nivo izvršnosti preporuka od strane MZ tokom 2018 godine imao je značajno poboljšavanje .MZ pokazalo je pro-aktivnu dinamiku u izvršenju preporuka izdate od strane NKR .Komitet revizije u potpunosti odigralo je značajnu ulogu da bi adresiralo nalaze revizora kad upravnika.

Iako i dalje u nekim programima MZ primačena su nedostaci u upravljanju ,kao slučaj imamo ne formiranje komisije za prijem roba ,nedostatak prijem računa preko protokola u KAMPO i NIJZ, ne uključivanje svih računa koji su primljeni u registre od strane inspektorata i NCTK.

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) deluje sa tri člana osoblja – Direktorom JUR i sa dva revizora. U septembru 2018. godine, novi revizor je angažovan u Fondu zdravstvenog osiguranja (HSS), a JUR je funkcionalizovan u FZO. Status JUR-a, Etički kodeks, Strateški plan 2019-2021 i Godišnji plan 2019. u FZZ-u odobreni su u decembru 2018. godine.

JUR za 2018 godinu planirala da izvrši ukupno 13 revizije ,od kojih 8 su od visokog značaja ,i 5 srednjeg prioriteta .Od godišnjeg plana rada uspelo je da završi 8 revizije ,dok su prema zahtevima upravnika izvršeno 5 revizije .

Polja delovanja i revizije godine u toku ,je kako sledi : (a)Prihodi za 2017/2018, (b)Potrošnja u MZ, (c)Procesi regrutovanja za godine 2017/2018 u MZ, (d) Planiranje i upravljanje aktivnosti prema predviđene dinamike za 2017 KAMPO, (f) Upravljanje ugovorom u ZOZ (g)Avansi sa zahtevom,(gj) Adaptacija prostora za angiografiju sa zahtevom,(h) Pregled distribucije insulina, (i) Pregled pravnog aspekta dugova, (j) Upravljanje lekovima u FZO,(k) Naknade za čuvanje redovnih i volonterskih stručnjaka za 2018. godinu, (l) Upravljanje ugovorima o drogama u OF-2018.

Interne revizije obuhvaćale su značajan polja za delovanje i objektivne organizacije .JUR dokumentovalo je i analiziralo je probleme i predložilo je rešavanje za menadžment. JUR je nacrtao strateški plan za 2018-2020 gde su identifikovani opasnosti delovanja. Takođe, oslanjajući se na strateški plan JUR je izradio je i godišnji plan koji je odobrio ministar i Odbor za reviziju.

Odbor za reviziju sastavljen je od 5 članova. Odbor za reviziju održao je ukupno 5 sastanka tokom godine 2018,koji su dokumentovana u zapisnicima, čvor je prosledio Ministarstvu sve preporuke JUR za implementaciju. Menadžment je bio protivan u adresiranju preporuka koje je dala JUR i preduzela je blagovremene korake da ih sprovede.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Za dobro planiranje redovnog nadzora aktivnosti i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžment MZ je potrebno da poseduje/dobije redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Tokom 2018 godine imalo je Ministarstvo zdravlja je tokom 2018. godine imalo 4 podređene jedinice (Fond Zdravstvene Zaštite-FZZ, Kosovsku Agenciju Medi kalnu Aparaturu -KAMA, Nacionalni Centar za Transfuziju Krvi -NCTK, kao i Nacionalni Javni Institut Zdravlja Kosova - NJIZK. Na nivo u upravnom izveštavanju ove jedinice izveštavaju kod ministra MZ, dok u operativnom aspektu izveštavaju kod Glavni administrativni službenici jedinica. U pogledu finansijskog izveštavanja, izveštaji ovih jedinica konsolidovani su na najvišem hijerarhijskom nivou, odnosno MZ. Kvalitet njihovog izveštavanja ministarstvu je znatno poboljšan, ali još uvek postoji potreba za poboljšanjima, posebno u oblasti upravljanja imovinom, potraživanja i obaveza.

Rukovodstvo ministarstva je tokom godine sprovelo brojne interne kontrole kako bi se osiguralo da sistemi funkcioniraju ispravno. Potvrdili smo da se mere koje se primenjuju nadograđuju i postepeno se usmeravaju ka efikasnom i pravovremenom odgovoru na identifikovane operativne probleme. U poređenju sa prethodnim godinama, MZ je pokazalo veoma aktivnu ulogu u sprečavanju slabosti koje se prenose iz godine u godinu i na nivou menadžerskog izveštavanja i u operativnom domenu, čineći osetljiva područja rashoda, posebno izdatke za lekove iz osnovne liste biti isti kao na slobodnom tržištu i ne stvarati monopole. Vrlo koristan potez MH demonstrirao je u funkcionalizaciji aparata Angiografije, koji je povećao usluge koje se izvode u javnom sektoru na Kosovu i sprečio je različite tretmane za bolesti srca izvan javnih institucija na Kosovu.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI od godine 2017 u MZ rezultovao je sa 27 preporuka. MZ pripremalo je Akcioni plan koji pokazuje kako će implementirati date preporuke. Vredi napomenuti da je ministarstvo ozbiljno razmotrilo revizorski izveštaj 2017. godine, kada je uspostavilo komisiju za praćenje implementacije preporuka. Ovaj odbor je pažljivo pratio sprovođenje preporuka i izveštavao rukovodstvo o napretku koji je ostvaren na mesečnoj osnovi.

Revizorski izveštaj za 2017. godinu razmatran je na sastanku od 19.12.2018. god. od strane Odbora za javni nadzor za javne finansije i preporuke sa tog sastanka su dogovorene da budu upućene ministru.

Do kraja naše revizije 2018. godine, od 27 preporuka, (15) preporuke su sprovedene ili 56%, tri (3) su bile u procesu implementacije ili 11%, sedam (7) je ostalo neprovedeno ili 26% i dve (2) neodređene preporuke zatvorene ili 7%. Za potpuniji opis preporuka i kako su oni adresirani, vidi tabelu 4 (ili tabelu preporuka).

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018 godine

Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2017 godine	Preduzete akcije	Status
1	GFI	Ministar treba da obezbedi da je izvršena analiza za utvrđivanje razloga za Kvalifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja. Ministar treba da obezbedi da tokom pripreme GFI-a bude prikazan izvor fonda iz opšteg Granta Vlade, kao i budžetirani prihodi od donatora budu predstavljeni sa tačnim vrednostima.	GFI za 2018, je uveden je garant vlade i budžetirani prihodi od donatora su predstavljeni sa tačnim vrednostima..	Implementirane preporuke;
2		Ministar treba da obezbedi da će se ne obrazloženi avansi pravedno i korektno prikazati u GFI-u, i da preduzme hitne mere da obezbedi svu neophodnu dokumentaciju i njihovo zatvaranje (njihovo opravdanje) kako to zahtevaju relevantna pravila.	Neopravdani napreci dobro su prikazani. Ministar je procedurino ovo pitanje kod odgovornih organa	Delimično implementirana preporuka
3		Ministar treba da obezbedi da se zakupnina neće biti prikazana kao planirani budžet za prikupljanje u GFI-u ministarstva zdravstva.	Zaduživanje nije predstavljeno kao planirani budžet za naplatu u MF i MF.	Implementirana preporuka
4		Ministar treba da obezbedi da će svu imovinu iznad 1,000€ evidentirati u evidenciji imovine, kao i za imovinu ispod 1,000€ da izvrši obezvređivanje.	Iako su preduzete mere neke imovine nisu se upisale i registar nije potpun.	Ne implementirana preporuka
5		Ministar, takođe treba da obezbedi da su kontingentne i potraživanja pravilno identifikuju i kao takva de se predstave u GFI.	Potencijalne obaveze su adresirana ali još nisu adresirana problemi potraživanja	Delimično implementirano

6	Proces budžeta	Ministar treba da osigura da proces planiranja budžeta analizira stvarne potrebe i zahteve i vrši kontinuirano praćenje izvršenja budžeta i tamo gde su zabeležene neuspesi u realizaciji da se poduzmu adekvatne mere za poboljšanje izvršenja budžeta.	Preduzeta mere u ovo pravcu još nije uspelo da se adresira ova preporuka.	Ne implementirana preporuka
7	Prihodi	Ministar treba da osigura uspostavljanje sistema kontrole u ovoj oblasti, da se prihodi registriraju u skladu sa adekvatnim ekonomskim kodovima u svrhu pravilne prezentacije u skladu sa računovodstvenim planom i prirodom kojoj pripadaju.	Preduzeta su efektivne mere za štampanje po zahtevu banderole	Implementirana preporuka.
8	Prihodi	Ministar treba da obezbedi da se razmatranje zahteva za uvozne dozvole za medicinske proizvode i opremu vrši u skladu sa utvrđenim zakonskim kriterijumima.	Donesene su delotvorne mere, a prijave se razmatraju u skladu sa zakonskim kriterijumima..	Implementirana preporuka.
9	Plate i dodaci	Ministar treba da obezbedi adekvatne kontrole kako bi se osigurao da se isplate vrše pre i nakon obrade plaćanja a za više plaćenu vrednost vrši se povrate sredstava.	Postoje adekvatne mere za proveru popisa pre obrade plaćanja. Plaćanje evidentirano u našem izveštaju za 2017 je bilo zaustavljeno.	Implementirana preporuka
10	Plate i dodaci	Ministar treba preduzeti hitne mere kako bi obezbedio da pozicije koje pokriva ugovorna strana postanu održivo rešenje sa redovnim pozicijama u skladu sa zakonskim zahtevima	Nisu preduzeta adekvatne mere	Ne implementirana preporuka.
11	Robe i usluge	Ministar treba ojačati kontrolu kako bi se osigurao da će sva izvršena plaćanja biti potvrđeno prijemom lekova.	Preduzeta su efektivne mere ,naplate su uz letak.	Implementirana preporuka.
12	Robe i usluge	Ministar treba da osigura da se okvirni ugovori prate tokom implementacije od strane rukovodilaca projekta i da osigura potvrdu plaćanja neće se	Preduzeta su efektivne mere ,određeni su upravnici ugovora i kreiran je interni softver za njihovo upravljanje	Implementirana preporuka.

		izvršiti iznad gornje granice za okvirne ugovore.		
13	Robe i usluge	Ministar treba obezbediti da kancelarija za nabavku neće ugovoriti iste lekove po različitim cenama za isti vremenski period. Štaviše ,minister treba da inicira preispitivanje gore pomenuti slučajeva kako bi se sprečilo potencijalna budžetska šteta.	Preduzeta su efektivne mere i MZ više nema ugovore za iste isporuke sa različitim operatorima i različitim cenama.	Implementirana preporuka.
14	Robe i usluge	Ministar treba dodati kontrolu nad upravljanjem SMSF-om kako bi se osigurao da se sve zalihe za lekove evidentiraju u sistemu.	MZ je u toku razvijanja sistem informisanja o zdravlju i integriše modul SMSF.	Ne implementirana preporuka.
15	Subvencije i transferi	Ministar treba da osigura da se trenutna pomirenja sa optužiteljima usluga završe kako bi se dobila jasnija slika o položaju MZ u odnosu na pružaocu usluga .Tamo gde ostaju slobodna sredstva da se vrate u budžet ministarstva.	Preduzete su mere ali još uvek nema pomirenja .	Ne implementirana preporuka.
16	Subvencije i transferi	Ministar treba obezbediti adekvatna mehanizam koji osigurava potpuno poštovanje obaveza pacijenata prema odlukama ministarstva kao odgovarajući meru opravdanja nastalih troškova .Dalje ,iznos koji se plaća iznad dozvoljene vrednosti mora se vratiti u budžetu ministarstva.	I dalje nisu preduzeta neophodne mere	Ne implementirana preporuka.
17	Subvencije i transferi	Ministar treba obezbediti adekvatna mehanizam za implementaciju postignutih sporazuma za subvencionisanje NVO.U slučaju ne-izveštavanja od strane NVO-a u budućnosti ,preispitivanje mere ,kažnjavanja ili čak zaustavljanja njihovih subvencija .	Preduzete su efikasne mere. Nijedna NVO koja nije podnela izveštaje prema odgovarajućim smernicama nije dobila subvencije	Implementirana preporuka.
18	Kapitalne investicije	Ministar osigurava da su uspostavljena adekvatne kontrole koje potvrđuju tačnost i pravilnost implementacije projekta ,tako da se svaki	Preduzeta su adekvatne mere za svako odstupanje od ugovora primenjene su neophodne zabrane .	Implementirana preporuka.

		projekat sprovodi u skladu sa uslovima ugovora		
19	Kapitalne investicije	Ministar treba osigurati adekvatan nadzor prilikom sprovođenja projekata, tako da se isplate vrše u skladu sa situacijama .U tom slučaju, potrebno je da se ta sredstva oduzmu u daljim plaćanjima.	Imenovano je komisija za verifikaciju dvostruke uplate i njeno zaustavljanje .	Implementirana preporuka.
20	Kapitalne investicije	Ministar treba da reši ovo pitanje sa visokim prioriteta ,tako da se ovaj projekat sprovede što je pre moguće kako bi se minimizirali rizici mogućih finansijskih gubitaka .I da, što je pre moguće , da se omogućava korišćenje ove aparature za lečenje pacijenata.	Ministar je razmotrio preporuku i učinio uređaj operativnim.	Implementirana preporuka.
21	Kapitalne investicije	Ministar treba obezbediti kontrole u izradi tehničkih specifikacija ,kao i da osigura da se preispitivanje od strane odeljenja za nabavku pokrene pre pokretanje procedura .	Ministar je povećao kontrolu u ovom segmentu i adresirao je ovo pitanje .	Implementirana preporuka.
22	Obaveze	Ministar treba osigura da izvršni odbor MTVJZI vodi računa o odobravanju zahteva za lečenje pacijenta , uzimajući u obzir mogućnosti budžeta ministarstva. Takođe bi trebalo dati prioritet otplati obaveza jer ministarstvo može biti tuženo od strane EO kojim će se troškovi još više povećati.	Ministar još uvek nije poduzeo mere po ovom pitanju .	Ne implementirana preporuka .
23	Obaveze	Ministar mora osigurati da svi primljeni računi budu plaćeni u zakonskom roku .	Ministar još uvek nije poduzeo mere po ovom pitanju .	Ne implementirana preporuka i zatvorena.
24	Napredak u implementaciji preporuka	Ministar treba obezbediti da se sprovodi adekvatan i dosledan akcioni plan ,koji se definišu rokovi za sprovođenje preporuka iz AP sa identifikovanim odgovornim osobljem ,sa fokusom prvenstveno na najvažnije oblasti,	Ministar uspostavio je dodatne mere kontrole za kontinuirano adresiranje preporuka .On je stvorio je tim koji kontinuirano prati napredak u implementiraju preporuka.	Ne implementirana preporuka i zatvorena.

25	Sistem interne revizije	Ministar treba obezbediti da JUR je koncentrisan na reviziju ključnih oblasti kako bi se obezbedila dovoljna sigurnost za menadžment. Takođe, bliža saradnja i efikasnija komunikacija između ove jedinice i rukovodstva će uticati na sprečavanje / eliminisanje mnogih slabosti koje prati ovo ministarstvo. Nadalje, ministar treba da osigura potpuno funkcionisanje Odbora za reviziju	Ministar preduzeo je posebne mere u ovom pravcu .JUR je fokusiran na revizija je obuhvaćala značajna polja tokom 2018,	Implementirana preporuka
26	Sistem interne revizije .	Ministar treba da osigura da se u slučaju transfera državnih službenika uzme u obzir stepen ekvivalentno ti i stepen plate.	Ministar je u tom smislu preduzeo odgovarajuće mere. Prenos donesen odlukom je otkazan.	Implementirana preporuka.
27	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti upravljanje rizikom	Ministar treba da obezbedi izveštavanje o menadžmentu i efikasan nadzor da bi se obezbedila veća vrednost za novac. Da bi se to postiglo, ministar treba da osigura uključivanje svih ključnih aktera unutar ministarstva.	Ministar je preduzeo korake za poboljšanje procesa izveštavanja i odgovornosti, u mnogim oblastima postoji poboljšanje. Uprkos tome, još uvek postoje neke slabosti.	Delimično implementirana preporuka.
Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2018 godine		
A1	GFI	Ministar treba da osigura da se sva kapitalna i ne-kapitalna imovina evidentira, kao i da se prijave sva potraživanja.		
B1	Planiranje i realizacija budžeta	Ministar treba da odredi adekvatniju dinamiku aktivnosti, poboljša kontrolu u oblasti ugovaranja, nadzora i realizacije projekata kako bi se osiguralo da se oni sprovode u skladu sa planiranim planom.		
A2	Plate i dnevnice	Ministar treba da preduzme sve radnje kako bi osigurao redovno pohađanje ovih službenika sprovođenjem stalnog monitoringa predviđanog zakonskim		

		aktima. Ako se problem ne može rešiti unutar ministarstva, o tome treba raspravljati na nivou Vlade i doneti odgovarajuće odluke.
A3	Robe i usluge	Ministar treba da osigura da izvršni direktor NCTC-a dosledno sprovodi zahteve propisa i formira blagovremene provizije za prijem robe i kupljene ne finansijske imovine.
A4	Robe i usluge	Ministar treba da osigura da izvršni direktor NCTC-a poštuje zakonski zahtev da svi rukovodioci ugovora po završetku ugovora pripreme detaljne izveštaje u skladu sa propisima o nabavci.
B2	Subvencije i transferi	Ministar treba odmah da osnuje komisiju za sprovođenje procesa usklađivanja koja će obuhvatiti sve privatne bolnice i da bilo koji fond koji se isplaćuje ovim bolnicama i premašuje stvarne troškove lečenja treba da bude vraćen MZ.
B3	Subvencije i transferi	Ministar treba da uspostavi delotvorne mehanizme kako bi osigurao da stranke korisnice poštuju obaveze za potpuno obrazloženje subvencionisanih rashoda od strane ministarstva.
A5	Obaveze	Ministar treba da osigura da jedinice MZ-a naplaćuju račune i primaju ih putem protokola i da su registrovane i obrađene na vreme za plaćanje.
B4	Obaveze	Ministar treba da obezbedi da Izvršni odbor prilikom odobravanja zahteva za lečenje pacijenta treba da razmotri raspoloživa budžetska sredstva i da ne odobrava zahteve koji stvaraju obaveze za naredne godine.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio

---

u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrđivanja

REPUBLIKA E KOSOVES-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
7 05 2019			
Org. Kod 03	Skut. Kod 47	Dr. Prot. No. 682	Dir. Ebraçim 1

REPUBLIKA E KOSOVES-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO QEVERIA E KOSOVES-VLADA KOSOVA-GOVERNMENT OF KOSOVO MINISTRIA E SHËNDETËSISË / MINISTARSTVO ZDRAVSTVA / MINISTRY OF HEALTH	
Org. Kod 02	Dr. Prot. No. 05-2193
Dr. Ebraçim -1-	Data 06 / 05 / 19
Pristina / e	

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

MINISTRIA E SHËNDETËSISË / MINISTARSTVO ZDRAVSTVA / MINISTRY OF HEALTH
Zyra e Sekretarit të Përgjithshëm / Ured Generalnog Sekretara / Office of the Secretary General

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2018 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare Vjetore të Ministrisë së Shëndetësisë, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 (në tekstin e mëtejme "Raport");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Dr. Naim Bardiqi

Sekretar i Përgjithshëm
Ministria e Shëndetësisë

